

GAZETA TRANSILVÂNIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV
Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
comitet de redacție.
Atelierile tipografiei „Astra” Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 2.

STEAG RIDICAT LA
1838

GHLBARITIU ȘI SFÎNȚIT DE LUPTATE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATAȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV
B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513
Abonamentul anual lei 200. Autorități și Societăți lei 500.
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 18

5 Martie 1942

Anul 105

Pe ilău

de V. Branisce

E grea meseria de gazetar. Vorbesc despre acei gazetari care în scrisul lor zilnic caută să toarne în tiparul slovei elanul unei credințe. Vorbesc despre deschișătorii de drumuri, despre apărătorii patrimoniului național. Vorbesc despre presa noastră din trecut.

Sub cutele flamurei tricolore se înfiripează presa transilvană. Cu cât trece vremea, cu cât ne împărtășim mai mult din binefacerile prezentului, privirea noastră înduioșată se îndreaptă recunoscătoare spre realizările înaintașilor.

Revedem împrejurările vitrege ce le-au fost hărăzite, reconstituim din moștenirea lăsată strădania lor uriașă de a ține trează conștiința românească în acele vremuri. Iar realizările lor ne apar ca un îndreptar de viitor.

Pentru că tot ce-au înfăptuit ei cu migală, ceas de ceas, zi de zi, n'ar fi fost cu puțină dacă năzuințele lor nu s'ar fi inspirat dintr'un ideal permanent, mai viu și mai puternic decât conjuncturile momentane. Dacă sufletul lor n'ar fi fost curat. Dacă credința lor n'ar fi fost nemărginită.

Numai aceste elemente au putut să-i ridice deasupra clipei trecătoare și să-i lege de eternitate. Adeseori acțiunea lor se găsea străntorată între ciocan și nicovăla.

De o parte repetatele lovituri de ciocan, date cu o regularitate matematică, de altă parte rezistența nicovălei, care stăvilea reacția.

Intr'o asemenea situație, un neam lipsit de vitalitate ar fi fost doborât, desființat.

Dar înaintașii noștri nu numai că n'au fost înfrânți, ci ei s'au călit. Dogoarea focului a îndepărtat toate impuritățile, iar repetatele lovituri au modelat scrisul lor zilnic.

Iar noi, cei chemați de împrejurări să străjuim cutele unui steag, sfânt în aspre lupte, nu ne putem abate nicio clipă dela nobila sarcină ce ne-a fost încredințată. Drumul nostru trebuie să fie drumul pe care l-au croit ei. Ținuta noastră trebuie să respecte moștenirea lăsată de ei.

De aceea, cuvintele de îmbărbătare pe care ni le adresează prin presă reprezentantul celui mai înalt așezământ de cultură din țară, profesorul I. Simionescu, președintele Academiei Române, vin să ne întărească în credința că drumul pe care mergem este singura noastră cale.

Tăria noastră

de I. Bozdog

Serbarea de încheiere a școlii țărănești de fete a fost un admirabil prilej de verificare și a puterii de răscolire a comorilor sufletești curate și nealterate ale țărănimii noastre, întreprinsă de mereu întinerita noastră „Astra” și un strălucit examen public al energiei de viață nesecată a acestei țărănimii.

Aplauzele calde și tot mai vii ale unui public numeros — ca la ocazii mari — ca și lacrimile, șterse de cei mereu surprinși de farmecul și siguranța debutanților, erau tot atâtea valuri de căldură, dragoste și admirație față de tinerele țărance care au spulberat îndoiala și celor mai sceptici judecători, care înainte cu 4 săptămâni întrebau cu ironie dacă acum e timpul să fie aduse la oraș, în această criză, 50 fete dela țară și pentru ce?

Apariția lor pe stradă în ținutele simple dela țară, însoțite de mame cu desagi și lădița în spate au făcut pe unii să tragă din umere, iar pe alții să le taxeze drept „prostii” și acțiune în contra timp.

După abia 4 săptămâni însă poate au venit și aceiași atotștiutori să-și tragă concluziile printr'o constatare la fața locului a părerilor stabilite. Ceea ce au constatat însă în realitate a fost un film ce l-au văzut desfășurându-se în carne și oase, cu figuri tinere, svelte și grațioase și cu o dicțiune care ne-a făcut pe toți să exclamăm că aceste ființe sunt puterile vii ale unui neam merit nu numai la un viitor împărătesc, ci și să întinerească mereu din propriile-i puteri.

Fetele simple dela țară, după câteva ceasuri de armonizare, ne-au delectat cu cântece patriotice și populare, care ar putea fi difuzate cu mândrie la posturile noastre de radio emisiune.

În glasul declamatoarelor celor mai calde poezii patriotice, nu s'a resimțit nesiguranța și timiditatea ci a vibrat inima Româncei care a interpre-

tat versul și i-a dat intonația cerințelor hotărâte de azi ale întregului neam, trezind rezonanța pornirilor zilelor eroice.

Pasul lin al horei noastre domoale a devenit aprig și viforos sub tactul abia mișcat al unui instrument, decât care erau mai puternice resorturile sufletești ce le împinteneau pe dansatoare.

Interpretarea Rusaliilor lui Alecsandri ne-a transportat, prin fascinanta lor putere de a evoca și a se încadra în mediul lor propriu dela țară în vremuri de acum un veac, cu alte moravuri dar cu același țaran cuminte, cuviincios și adânc moral.

Poemul Unirii ne-a dat apoi tabloul apoteoză al aspirațiilor îndeplinite. Sensibilitatea și simțitele sublinieri ale interpretelor ne-au reînnoit în inimi siguranța în biruința finală prin liniștea profetică de asigurare a fetei de azi și mamei de mâne care-și scaldă sufletul în clădirea acestui ideal, își va legăna copilul în acest cântec de izbândă sau de dor neîmplinit și-și va împinge iubitul, fiul sau părintele la apărarea sau desăvârșirea lui.

Încă o serie de calomni spulberate la adresa țaranului și țării de către cei în inima cărora e coborât și întruchipat harul și comoara unui neam de țărani artiști.

Cei ce ne încarcă cu porecle de neam greoiu și incapabil de cultură și rol de conducere să privească ce comori poate scoate o dăltuire fugară de câteva zile dintr'un masiv de marmoră cum este neamul românesc.

Aceste ființe nici nu pot avea alți tovarăși și nu pot fi rupte decât din osul ce a înscris paginile eroice dela Dalnic și Odesa.

Despărțământul Brașov poate fi mândru de răsplata cu care i-au fost în-cununate străduințele și jertfele.

PROIECTE de uniune europeană contra Rusiei la 1890

de A. A. Mureșianu

Nu mai încape astăzi nicio îndoială că politica de naționalitate a lui Napoleon III, care a pus temelie uniunii Italiei și unirii și desrobirii Principatelor românești și a contribuit atât de mult la crearea unității naționale germane — căci se știe că el a sprijinit la început acțiunea lui Bismarck — ar fi dus la armonizarea hărții europene și la înfrățirea atât de mult dorită a națiunilor ei, dacă spectrul amenințător și hidos al colosului moscovit n'ar fi abătut-o din drumul ei și n'ar fi împins-o pe căi potrivnice solidarității și fericii Europei.

Numai *teama de Rusia* a făcut pe Bismarck să se opună la 1866, după victoria dela Sadova, cu atâta hotărâre, disolvării imperiului austriac, disolvare cerută cu insistență de regele Wilhelm I. și de statul său major. Iar împiedicarea expansiunii Germaniei spre spațiul său național firesc dela sud (Austria), a fost cauza principală a ajungerii sale în conflict cu Franța și a războiului dela 1870, care a sdruncinat din temelii sistemul politic european.

Dar nici animozitățile și nici dorința de „revanșă” pentru înfrângerea dela 1870 n'au putut să abată cu totul atențiunea celor două mari națiuni dela primejdia comună ce le amenință dela Răsărit și dela nevoia împăcării și solidarizării lor contra ei.

Două frumoase pilde ale manifestației din acel timp a cuminenței și prevederii politice franco-germane ne oferă anul 1890.

Cea dintâi este importantul articol apărut la sfârșitul lui Septembrie a aceluiași an în ziarul *Sicle* din Paris, articol care pleda pentru o alianță a statelor Europei centrale (Germania, Franța, Italia, Belgia și Olanda) „drept mijloc

Continuare în pagina 3-a

FOILETONUL
„GAZETEI TRANSILVÂNIEI”

CRONICA LITERARA

de Aurel Marin

GENERAL RADU R. ROSETTI: *Mărturisiri, I, II*. Colecția „Convorbiri Literare”. București, 1941.

Este cu totul interesantă tendința din ultima vreme a scriitorilor noștri de a-și însemna memoriile și credem că nu ne înșelăm afirmând că cele mai atrăgătoare cărți de literatură din ultimul timp au fost acelea de acest fel.

Poate că imboldul cel mai puternic a pornit dela masivele memorii ale lui N. Iorga; cert este însă că, fie când sunt semnate de venerabilul Teohari Antonescu, de strălucitul pedagog al nației I. Găvănescu, de prof. I. Petrovici, de alesul stilist E. Lovinescu sau de asiduu

cercetător, autor al volumelor de care ne ocupăm, memoriile ne îmbie cu aceeași putere de fascinație cu care un trecut mai strălucit deși poate mai frământat, ne urmărește.

Cu deosebire interesante vor fi notele unui boier, cum este d-l general Radu Rosetti, care, într'o generoasă dar grea carieră, a văzut, a trăit și a simțit multe.

Iată-ne, la întâiul volum, introduși pe moșia Căiuși, în descrierea căreia memorialistul insistă ca și asupra tuturor locurilor pe unde-l vor purta pașii în viață, semn că și-a însemnat cu sârguință și cu bună metodă, tot ceea ce îl atrăgea, începând din copilărie.

Toate evenimentele mărunte își au, ținut cu sfințenie, locul.

Așa vom trece peste îndepărtatele amintiri despre sosirea, în comuna de naștere a autorului, a dorobanților, trecerea diligenței poștale, a turmelor de oi, venirea familiei prințului Știrbey, etc.

Semnificative sunt sentimentele patriotice ale vechilor boieri, chiar dragostea lor de țărani, lecturile literare ale vremii ca și preocupările de ordin domestic.

Reținem o proaspătă scenă, admirabil redată, cu atât mai savuroasă cu cât cel despre care e vorba este cunoscutul sobru cărturar, fostul bibliotecar al Academiei Române.

„Printre vizitatorii noștri la Târgul Ocna a fost și I. Bianu, prietenul tatei și ulterior al nostru, care a petrecut vacanța de Paști din 1890 sau 1891 la noi. Din prima zi s'a împrietenit cu noi copiii, căci a luat parte într'o vajnică bătaie cu pernele”.

Păcat că figurile câte ne trec pe dinaintea sunt adeseori sgârcit redade, cu

PREDICI ÎN PUSTIU

Mal fârzior

După o legendă creștină Lucifer prezida un mare consiliu drăcesc. La ordinea zilei era pusă problema: „In ce chip se pot prinde mai bine sufletele oamenilor?”.

La desbateri un diavol ia cuvântul: „Cred, că cea mai bună metodă ar fi să le distrugem oamenilor credința în Dumnezeu.” Nu se poate, răspunde — Lucifer — ar fi o luptă titanică ce nu ar duce la scop, căci după un succes aparent (Vezi Rusia — nota autorului) ar reinvia cu și mai mare putere străbuna credință în Marele Creator.

„Să le distrugem bisericile”, întrerupse un alt târtan. Nu, — îi taie cuvântul Lucifer — căci iarăși am cădea în aceeași greșală de a putea duce neobservați lupta noastră și în locul bisericilor distruse alte generații de oameni vor construi altele și mai frumoase.

„Să le atacăm școlile” — pepiniere ale celor tineri — căci după ce se vor stinge bătrânii, cei tineri nu vor mai observa mâna noastră. Ar părea mai bună părerea confratelui — răspunde Lucifer — dar ar fi imposibil să ataci așezăminte seculare ca școala, biserica, armata, fără să fim observați de cei atenți la binele și prosperitatea țării lor. Să vă spun eu metoda cea mai bună, cea mai dulce, care are și avantajul, că poate fi aplicată dela individ la individ. Fără să vociferăm, fără să vă lăsați descoperiți, șoptiți doar la urechea fiecărui om, ce se străduiește spre bine, frumos și adevăr:

„Mai târzior — mai e vreme” și sufletele oamenilor tot amânând îndreptarea vor sfârși cu totul în posesiunea noastră.

Natural, că înaltul Sinedriu a acceptat în unanimitate părerea șefului. Un drac mai mititel întreabă după închiderea ședinței pe Lucifer: Dar dacă dau de un om încâpățanat, care începe de a doua zi să se scoale la 4 dimineața și execută programul său de desăvârșire? Mă prostule, îl apostrofează Lucifer — dar toate flecurile să vi le spun, — nu le cunoașteți? De ce și-am dat băutura destulă în mâna ta, ca să adormi conștiința oamenilor și să-i faci să întârzie seara la vin și cărți, căci nimeni din aceștia nu mai poate să execute programul său de dimineață.

Mai e oare nevoie să viu și eu să mai dau explicațiuni, căci Lucifer a fost destul de complet în apostrofările sale. Doar să repet în gura mare dacă s'ar putea: Nu amana, nu amana, nu amana o hotărâre bună, — execut-o cu voință și curaj de a 2-a zi, sau alegeți o zi mare — ziua de naștere, ziua anului nou, ziua numelui, o sărbătoare semnificativă oarecare ca s'o rupi definitiv și deodată cu multe din obiceiuri, care și-au dat muștrări de conștiință. Dacă și-e frică că voința și-e prea slabă, du-te în fața preotului și depune jurământ, ca Dumnezeu să plutească deasupra ta cu frica de pedeapsă.

Dr. M. Suciu-Sibian

Din scrisorile lui I. Urban Jarnik către Ion Micu Moldovan

— Urmare. —

Prea Stimate Domnule,

Nu pot să părăsesc Iași unde petrec de Sâmbătă seara, fără ca să vă dau vești despre mine. Imi merge aici cât se poate de bine. Ieri dimineață fiind pofit la dejun la rege, mi s'a făcut însemnata onoare de am fost pus la dreapta principesei ereditoare. După dejun la cercul am fost agrăit, și nu numai prin câteva cuvinte de regele și regina, și apoi de principele moștenitor și fiul său Carol, și toți se minunau cât de bine „o rup românește”. Și apoi ce să spun despre prânzul pe care l-a oferit ministrul de instrucțiune publică, Arion! Când veni vorba de toaste, atunci vorbi rectorul pentru rege, apoi ministrul pentru delegați, și îndată după aceea eu, un toast destul de lung care a fost primit cu nește aplauze frenetice, lumea neputându-se mira îndestul cât de bine vorbesc. Într'adevăr am auzit protestări și mai zgomotoase acolo unde ceream să mă ierte dacă prin pronunțarea greșită și o țesătură nepotrivită a frazei, ating neplăcut urechile lor. Deocamdată atâta căci vreme multă nu am. Vă rog să primiți asigurarea recunoștinței mele pe care o păstrez Măriei Voastre.

20

Iași 19 — II

10

Iarnik

Tocmai când am vrut să-ți trimt scrisoarea am primit trei exemplare de Indice. Mi permit a-ți trimite unul, deși nu e broșurat. La Blașiu însă cred că-ți va fi foarte ușor să-l faci legați. S-nțelege că de exemplarul acesta nu plătește ceea ce am zis despre vindere, te rog pe Dta să-l țini dela mine ca pe un semn de stimă deosebită. Voi prezenta și ministrului un exemplariu, și afară de acesta ce voi reține însumi, aș dori să vând toate cele din urmă ca să am cel puțin ceva folos material după o muncă atât de mare.

În ce privește cărțile ce ți-le-am însemnat, nu vreau nici decum să mi le trimiți toate acum, te rog numai să pui hârtia aceasta la o parte, și când ți va fi o puțină, să-mi trimiți cel puțin cărțile ce se ocupu cu gramatica sau istoria limbii. Cea ce sunt mai curios a ști este lucrarea Rev. Sale D. Cipariu, Limba română după dialectele vechi 1884, asta nu-mi aduc aminte că o aș fi văzut nici odată.

Cea mai mare parte a cărților însemnate aici se află sau în biblioteca studenților din Blașiu, sau într'a Dtale, sper că și într'unul și într'altu caz voi putea să le capăt pentru un timp.

În vacanție am avut pe un Român la Pottenstein, căruia nume este Socaciu și care a făcut studiile sale la Bra-

șov și la Sibiu. Cu basmele și cântecele m'am ocupat și mă ocup și acum foarte serios.

Salutându-e încă odată, rămân al Dtale devotat

Jarnik

Prea Stimate Domnule și prietene!

Dacă Măria Voastră ați crezut că din petrecerea mea în capitala a doua a Țării Românești o să scăpați numai cu cartea poștală trimisă de acolo, atunci amar v'ați înșelat. Poate așa ar fi dacă eu aș fi numai Ceh sau român, eu însă se vede am ajuns să fiu un fel de corcitură din cele două neamuri, și astfel s'a născut din mine la bătrânețe o namilă și o jigănie de să te crucești nu altceva.

Căci la Blaj, Măria Voastră din „Cehule” n'o mai slăbiați, și la Iași întorcându-mă nu mai știu dela ce banchet, iată dau pe coridor de ministrul Arion, care m'agrăiește „ce faci Românule?” Cum să ies din încurcătura aceasta, Ceh am rămas ori Român m'am făcut.

Mi se pare că nici una nici alta nu e adevărat, ci că din dilema aceasta es așa cum am și spus-o la Iași: „Limba mea strămoșască este cea boemă sau cehă, pe lângă aceasta însă mai am o altă limbă strămoșască, pe care am adoptat-o ca atare, și aceasta este limba română. Prin sine o asemănare cu cele două prenume ale mele, Ioan și Urban. Mi s'a spus fiind încă băiat mic, că născându-mă în ziua de 25 Maiu au vrut să-mi deie la botez numele Urban, și numai împrejurarea că pe nașul meu la botez l-i chema Ioan, zădărnici planul acesta. Știind aceasta eu, când era să-mi aleg un nume la confirmare, nu stam multă vreme la îndoială, ci mi-am ales numele de Urban, pe care legându-l de cel de botez, Ioan, lumea crede, numiri a fi nume de botez, și crezând că mie care nu-s nemeș nu mi se cuvîn două prenume, foarte adevseori mă pomenesc că mi se dă numai cel din urmă. Ba mi s'a întâmpat odată, de mi s'a trimis din Viena și încă dela școala secundară la care cu 30 ani mai înainte ocupasem post de profesor pe adresa: Ioan Urban (Iarnik lipsind cu desăvârșire), și lucrul nu mi-a fost dat.

Printr-unul din broșurile mele, pe care tipărindu-se îmi voi lua voie să V'o trimit Măriei Voastre, acest biet Urban al meu a suferit o schimbare din cele mai nostime, ca un fel de pedeapsă pentru păcăleala de care mă fac vinovat în privința aceasta.

— Va urma —

Pustul meu

Pustul meu e fără de hotare,
Il simt crescând cu fiecă nserare
Și mă scufund în el ca într'o mare.

Când noaptea își întinde peste mine
Imense aripi, de 'ntuneric pline,
Când pe la pragu-mi nimeni nu mai vine.

Doar orologiu'n casă mai e viu,
L-aud bătându-și clipele, târziu,
Cum ai lovi cu dalta 'ntr'un sicriu.

Ecat. Pitiș.

Cântec

La margini de sat, suspină-o fântână
Și plânsu-i amarnic mă doare!
La margini de sat, suspină-o fântână
Și gânduri halne, pribege, mă mână
Spre-o lume, ne'nchisă'n hotare.

La margini de sat, fântâna suspină;
Suspină cântările mele!

La margini de sat, fântâna suspină,
Iar cumpăna'n noapte mătânii tînchînă...
Și neguri pe suflet cad grele.

Și plânsul ei trist, — cu ritmuri de mit —
Când plânge, mă doare pe mine!
În plânsul ce-ascult nu-s ritmuri de mit:
Cî'n noaptea aceasta în mine-am murit...
Și-altarele toate-s ruine!

G. Șt. Cazacu

Răvaș luptătorilor din Crimeea

La lumina dorului de frate s'au
deslușit gânduri pentru iubii ostași, care
luptă pe frontul răsăritului ca să înnece
în apus regimul tiran din Rusia.

Luptători ai crucii și credinței stră-
bune, pentru voi aprindem făclii în fața
altarelor, pentru voi rugăciunile noastre
se urcă pe norii de tămâie până în slava
cerului. Jertfa voastră este mare! Un
neam întreg o urmărește ca pe o liturghie
națională prin care se preamărește legea
creștinească și neamul.

Profilul vostru argintat de zăpadă
ne apare în față, în suflete vă dăm a-
dăpost de frate, din dragoste vă dăm
avântul și căldura cu care să înfrunțați
viscolul pustiitor al gerului.

Nu uitați, acasă vă așteaptă copiii
și nepoții, ei doresc să vă reîntoarceți cu
bine și să le spuneți basme din lumea
albă a zăpezilor pe care ați însemnat
cu sânge cărarea biruștelor.

Voi scrieți cu focul dragostei de
neam și fără pe papirusul alb al Rusiei
întinate de molima roșie a destrămării
ordinii și civilizației.

Înainte! Scrieți, dragii noștri, să
știe muscalii că Românii știu să-și apere
ogorul și căminul.

Gh. Șerbu

economie prea mare de culori, ceea ce le face să plutească sub o ușoară aburire.

Așa e și Miss Belbin și Miss Glyde și E. Balș și...

Iar dacă plină de farmec este descrierea profesorilor, în egală măsură ne reține atenția reprezentanța dată de trupa franceză la 1893 sau 1894, cu Mounet Sully în Hamlet.

Apoi, amănuntele asupra carierei ofițerești abundă.

Pentru multă lume, notele însemnate cu rară minuțiozitate s'ar părea că țin de un anumit pedantism, însușit din preocupările profesionale, dar câtă valoare documentară au ele și cât de crud desvăluie unele mentalități de care poate nici în prezent nu suntem pe deplin desbărați.

Totuși, uneori notația este prea nudă.

Iată numai două exemple:

„La 30 Septembrie și 10 Octombrie, Regele Carol a vizitat Brăila”.

„La 3/16 Februarie 1904 încetând din viață Generalul Pencovici, mersei

la Galați spre a fi față la înmormântarea acestui om care mă primise atât de bine”.

Dar exemplele se pot înmulți la infinit și ele nu fac decât să scadă interesul lectorului, cu atât mai mult cu cât și insistența asupra vieții cazone, cu toate învățămintele utile câte se pot trage, este, pe alocurea, obositoare.

Cu toate acestea, descrierile plastice des presărate răscumpără totul.

Dăm un pasaj caracteristic pentru manifestarea sentimentelor naționale:

„O reprezentație de binefacere, în care lumea zisă bună era să joace, în limba franceză, o piesă franceză, numită Madame Flirt, la Teatrul Național, în seara de 13 Martie 1906, a fost prilejul manifestării acestor sentimente. Îndemnată de N. Iorga, studențimea foarte naționalistă atunci și desigur mai puțin aprigă de foloase materiale și mai muncitoare ca cea de mai târziu, a împiedecat, cu ici și colo fapte brutale zadarnice, ca reprezentația să aibe loc. Am fost martor la ciocnirile ce au avut loc în Piața Teatrului și în apropiere

rea ei, întovărășind pe D. Moruzzi (Kneazul), atunci prefect de poliție, pe care-l întâlnisem pe calea Victoriei. La studenții se adunase o sumă de derbedei care habar nu avea despre cauza manifestației și căutau numai să facă scandal și să lovească în poliție și în armată”.

Trecând ușor peste revoluția dela 1907, dela ale cărei consecințe se îndepărtează repede, volumul prim de memorii se încheie la căsătoria autorului cu Ioana Știrbey.

*

Reluând firul întrerupt cu volumul anterior, d-l general Radu R. Rosetti ne situează acum pentru multă vreme în mediul vieții militare prin care trece, când se găsește fie stagiar la Marele Stat Major, fie la diferite corpuri de trupă și comandamente.

Osebite sunt preocupările strict profesionale și demne de mare atenție, ca și acelea de a fi fost, chiar îndepărtat, părtaș și la sbuciumul politic al vremii.

Descrierea împrejurărilor politice,

a corifeilor acestora, nu este surprinzătoare dar este plină de bun simț și rară înțelegere.

Mai puțin atrăgător de cât întâiul, acest volum este mai rece, mai lipsit de căldura comunicativă anterior remarcată, poate din cauză că s'a făcut loc în prea mare măsură amănuntului personal, intim, în detrimentul comentariului, totdeauna viu și interesant, sub penița distinsului cărturar.

Ne vom apropia, așa dar, cu mare greutate de sumarele portrete de ofițeri și de figurile funcționarilor, adesea ne semnificative decât doar din punctul de vedere al învățămintelor câte se trag la tot pasul, îndeplinite de autor.

Nu contestăm, iarăși, valoarea documentară după cum nici pe aceea a desvăluirii unor mentalități perimate.

Viețea de continui și nobile eforturi, zugrăvită nu în etapele principale ci în desfășurarea molcomă sau furtunoasă de fiecare zi, cu nudă și strălucită splendoare în rectitudinea ei, demnă de exemplu încurajator cât și de a fi urmată, se cuvenea ca, ajunsă la

3 Lile TRAGEREA clasei A-5-a A LOTERIEI DE STAT PE CLASE

Acum este momentul să intrați în joc. Cumpărați lozuri noi sau preschimbați pe cele vechi ca să participați la tragerea milioanei.

22.000 CÂȘTIGURI
IN VALOARE DE
LEI 156.850.000
PLUS UN PREMIU ÎNTREG
SAU DIVIZIBIL DE
LEI 5.000.000

PROIECTE

de uniune europeană contra Rusiei la 1890

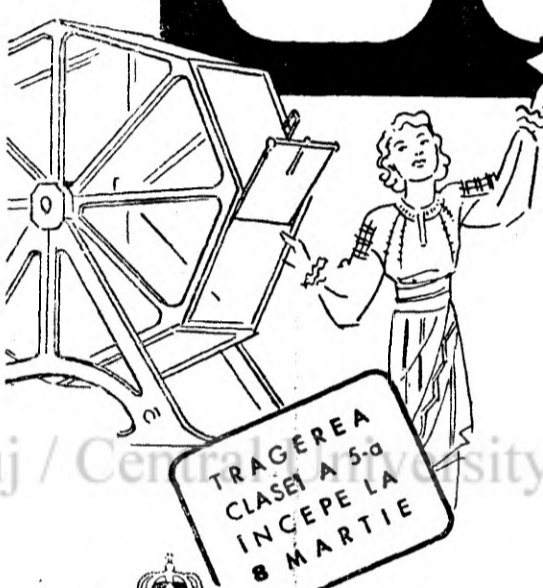
de A. A. Mureșianu

Continuare din pag. 1-a

de apărare împotriva planurilor antieuropene ale Rusiei". Ziarul recunoaște, firește că prima condiție a acestei alianțe este aplanarea conflictului și încetarea dușmăniei dintre Franța și Germania.

A doua manifestație de acest fel a fost broșura cu titlul „Despre posibilitatea unei alianțe viitoare franco-germane”, apărută în același an și datorită colonelului Eugen Stoffel, fost atașat militar pe timpul lui Napoleon III la Berlin. Examinând situația tristă de dușmănie dintre statele Europei apusene Stoffel se întreabă cu drept: „Cum vor putea rezista națiunile desunite ale Occidentului asaltului formidabil al Rusiei în momentul când s'ar ivi în capul ei un țar cuceritor? Căci acest războiu va fi războiul civilizației contra barbariei. Acest ceas va fi ceasul în care se va împlini pentru Europa profeția lui Napoleon I: „sau republică sau cazacă”! El prevede „necesitatea absolută” a înființării unei „Ligi a statelor europene” cu „pieptul veșnic îndreptat spre Răsărit, veșnic gata de a împiedeca Rusia de a pune mâna pe provinciile dunărene”. „Această ligă — exclamă cu glas profetic autorul, — va fi liga libertății și civilizației europene”.

65%

ADICĂ

22.000

câștiguri din cele 34.000 ale Loteriei întregi în valoare de LEI 156.850.000

se mai găsesc în urnă pentru a fi distribuite la tragerea

CLASEI A 5-a

Deci cel mai mare procent de câștiguri se va împărți acum • Intrați în joc chiar azi, cumpărându-vă lozuri noi — sau preschimbați pe cele vechi

LOTERIA DE STAT PE CLASE

Premilitarii din contingentele 1941, 1942 și 1943 (născuți în anii 1919, 1920 și 1921) care din diferite motive nu au fost încorporați, sunt datori a continua să participe în mod regulat la ședințele educative premilitare.

Absențele nelegale, vor fi sancționate conform legii.

un liman odihnitor, să fie obiectul unei pioase aducerii aminte.

Mărturisirile se opresc la anul 1914, ele promițând a fi și mai ispititoare dela această dată înainte.

Am arătat, pentru celălalt volum, abuzul de eliptism. Mai supărător este aci.

Bunăoară în această notă, neînsoțită de nicio deslușire, cum ne-am aștepta:

„Un stupid accident vestmăntar (sic!) mă făcu ridicol cu prilejul defilării”.

Sau alta, dela care ar fi putut porni o bine meritată apologie casnică:

„La 14/17 Martie, soția mea dădu naștere celui de-al patrulea copil al nostru: Safta. Puține zile în urmă, la 27. III/9. IV. 1914, tovarășa mea de v.eață își dădu obștescul sfârșit”.

E păcat însă ca, în viitoarele volume, aceste deprinderi să dăuneze unui material atât de interesant, prezentat într-o formă literară fără cusururi.

Primăria comunei Satulung jud. Brașov

Nr. 3136/1942

PUBLI CAȚI UNE

Se aduce la cunoștința generală că, în ziua de 12 Martie 1942, orele 10 a. m., în localul primăriei comunale Satulung, județul Brașov, se va ținea o licitație publică, orală, pentru vânzarea cantității de 10.903 m. steri lemne de foc esență fag și a cantității de 778 m. steri lemne de foc esență fag, provenite din crăci, împărțite în parcele mici de câte 60—150 m. steri situate în pădurea comunei numită „Groapa lui Buda”, parchetul Seria B. 1. a anului 1941—1942.

Lemnele se vor vinde în picioare, fără măsurătoare ulterioară și conform estimației Ocolului Silvic Săcele.

Condițiunile speciale de vânzare se pot vedea zilnic la primăria comunei Satulung și Ocolul Silvic Săcele.

Garanție 10% din prețul de strigare.

Licitația se va ținea în conformitate cu dispozițiunile art. 88—110 din Legea Contabilității Publice, modificat conform Decretului-Lege No. 2125 publicat în Monitorul oficial No. 173 din 24 Iulie 1941.

Satulung, la 24 Februarie 1942.

Primar,
Gh. Roșcațef.

Notar,
N. Căndea.

Ce-i în mână
nu-i
minciună

Schmolz
LUSTRU-PASTA
Crema de ghetă cea eficientă

Informațiuni

Adunarea generală a învățătorilor.

Duminecă, 1 Martie a. c., la orele 10 dim. s'a ținut adunarea generală a învățătorilor din județul Brașov în localul școlii primare nr. 1.

Au luat parte la adunare șelii autorităților și întregul corp didactic primar. Impresionantă a fost comemorarea celor 15 învățători eroi din județ, morți pentru reîntregirea neamului.

Conferința d-lui prof. S. Dragomir.

O asistență foarte numeroasă și selectă a urmărit interesanta conferință a d-lui prof. S. Dragomir despre *inceputurile luptelor naționale ale Românilor din Transilvania*. Conferința a coincis cu ziua aniversară a martiriului lui Horia și Cloșca.

Cercul cultural „Astra” la Doboli.

Duminecă, 1 Martie a. c., după masă la orele 4, s'a ținut în comuna Doboli adunarea generală pentru înțelegerea unui cerc cultural al Astei.

Adunarea a avut și un mic program de șezătoare școlarească.

Au participat la adunare și serbare d-l prețef Colonel D. Craiu, Dr. Nic. Căliman președintele desp. județean, D-na Val. Dr. Căliman și I. Bozdog.

Comuna fiind situată chiar pe frontiera provizorie și revenind dela Treiscaune va trebui cercetată des căci urmele ravagiilor trecute se resimt în vorba și portul sătenilor.

D-l Prețef a dăruit pentru cantina școlară un ajutor mai important.

Serbarea de încheiere a școlii țărănești.

Festivalul — și pe drept i se poate da acest nume — școlii țărănești a reușit peste ori ce așteptări.

Ostenelile d-lui președinte Dr. Căliman și ale D-nei Căliman — care a pregătit partea de recitări și piesele — au fost răsplătite și de aplauzele sincere ale asistenței cât și de cuvintele emoționante cu care s'au despărțit cursistele de povățuitorii lor.

Un cuvânt bun i se cuvine și d-lui dirijor al corului N. Căliman, pentru munca depusă întru reușita serbării.

A sosit în țară delegația militară slovacă.

O delegație militară slovacă a sosit în țară spre a reda o vizită oștirii noastre. Primirea a fost foarte călduroasă. Șeful delegației prietene este un camarad de arme și viteji de pe teatrul de războiu contra bolșevicilor.

Știri din Codlea

Inspecții. Al doilea ciclu de cursuri administrative predate de d-l Pretor Sonea, a fost vizitat de d-l Colonel Craiu, prefectul județului.

D-sa s'a interesat de fiecare cursist în parte, de felul cum a știut să-și asimileze cunoștințele predate.

A fost mulțumit, că aceste cursuri au completat cunoștințele celor ce sunt puși să aplice legea.

A lămurit cu această ocazie unele puncte neclarificate.

S'a insistat mult asupra legii prestației, care până acum se făcea după obiceiul pământului.

D-l pretor Sonea spune d-lui prefect, că unor locuitori nu le-ar conveni aplicarea legii prestației și-ar dori să meargă mai departe cu „obiceiul pământului”.

D-l prefect a dat ordine categorice ca toți cetățenii să execute legea care pentru toți este aceeași.

A spus apoi d-lui notar Magda, că este reprezentantul guvernului țării și va fi responsabil de neexecutarea legii de către toți cetățenii acestei țări.

CRONICA RAZBOIULUI

de **Mardare Mateescu.**

Frontul diplomatic

Pe întinsul marelui front alb al diplomației actele și faptele se înscriu în ultima vreme unul după altul. Atentatul dela Ankara, vestejit și reprimat cu atâta energie de guvernul turcesc; discursul lui Litvinov, baloane de oxigen pentru optimismul organizant al opiniei publice anglo-saxone; eșuarea tratativelor dintre Chang-Kai-Shek și conducătorii Congresului indian; sunt tot atâtea elemente care își pun pecetea pe filele vremii, completând cronică luptelor dintre rău și bine. Mai mult sau mai puțin vizibil, ele ne privesc și pe noi, luptători în marea de foc a globului terestru care arde, pentru a se purifica. Dar între aceste fapte diplomatice de mare amploare, am avut de înregistrat altele mai mărunte, care însă prin puterea ce au avut de a ne săgeta direct inimile și prin rezonanța vie pe care au avut-o între granițele noastre oblojite cu mari dureri, ne-au fixat mult mai mult atențiunea.

Voim să amintim anume, de acea modestă reuniune a Saborului croat, despre care o telegramă „Rador” din Zagreb ne comunică următoarele:

Cu prilejul expunerii de presă externă pe care a făcut-o în fața Saborului, d-l Lorkovici, ministrul de externe al Croației, a declarat că guver-

nul croat nu recunoaște anexiunea regiunii Megiumuri de către Ungaria, deoarece croații au drepturi etnice și istorice asupra acestei regiuni.

Vorbind apoi despre prietenia croato-română, ministrul de externe a rostit cuvinte de laudă la adresa armatei române și a poporului român, care — a spus d-sa — nu luptă numai pentru drepturile proprii, ci și pentru apărarea civilizației europene.

Numele României, rostit de d-l Lorkovici, a fost aclamat îndelung de membrii Saborului, cari și-au subliniat aplauzele cu strigătele repetate de: „Trăiască România!”

Ministrul de externe a rostit apoi cuvinte de elogiul la adresa Mareșalului Antonescu și a guvernului român.

La această expunere a d-lui Lorkovici a asistat și întregul corp diplomatic, cu excepția reprezentantului Ungariei.

Elogiile pe care ni le aduce Saborul Croației nu pot decât să ne umple de mândrie, ca și alianța cu acest popor de caracter.

Pe frontul din Răsărit

lupte îndârjite

Ultimele zile, arată o deosebită activitate în sectorul de sud al frontului din Răsărit. Obiectivele rusești sunt acelea de a cuceri triumful de rezistență al liniei de iarnă aliate și anume, orașele Charkow, Stalino și Taganrog. În acest scop Rușii au aruncat în luptă importante forțe, sperând să obțină cel puțin decimarea unui număr mai mare de soldați din rezervele aliate. Dar linia de iarnă este astfel organizată, încât permite replieri și refaceri de fronturi locale, fără a da puțință inamicului să provoace pierderi serioase. Cavaleria rusească, întrebuițată cu disperare în ultimele săptămâni s'a dovedit neputincioasă în fața focului aliat și din această

cauză emisiunile sovietice, care erau pline de amănunte asupra „mării ofensive” au început să bată în retragere.

După cum anunță ultimele comunicate, Rușii, nu numai că n'au reușit să străpungă linia de iarnă, dar au fost chiar dați îndărăt, luptele având loc astăzi mult mai spre Est de Charkow, Stalino și Taganrog, orașe care sunt scoase astfel în afara zonei de luptă.

Pe restul frontului rusec, toate încercările inamicului de a obține un câț de neînsemnat succes, au rămas infructuoase. Aviația germană a executat în schimb numeroase raiduri la Kerci și Sevastopol, bombardând în plin obiectivele de războiu.

Războiul din Pacific

În momentul de față, pe frontul Pacificului se deschide teatrul unor bătălii noi, în insula Jawa. După cum afirmă informațiunile de presă, preparativele făcute de Englezi și Olandezi urmează a transforma Jawa într-o fortăreață tot atât de puternică precum a fost aceea dela Singapore, ceea ce însemnează că luptele ce ar urma să se dea aici vor lua o amploare deosebită, dacă — bineînțeles — Japonezii nu vor înfrunsa o nouă tactică de luptă, precum ne-au arătat la Singapore.

În eforturile făcute pentru încercuirea Jawei, Japonezii au ocupat în întregime partea de sud a insulei Sumatra, iar în momentul de față au loc debarcări în regiunea Serang, la 60 km. vest de Batavia. Numeroase detașamente de parașutiști au fost lansate în mai multe puncte ale Jawei, iar avioanele japoneze au bombardat Bandoeng localitate în care se află instalat comandamentul generalului Wawell. Aci mai ales au fost cauzate distrugerii foarte grave. Avioanele japoneze au mai bombardat apoi linia ferată care

duce de-a-lungul litoralului insulei Jawa, legând Batavia de Soerabaja. *Linia a fost distrusă în trei puncte, întrerupându-se circulația între cele două extremități ale insulei.*

În cealaltă direcție a atacului japonez, în Birmania, luptele se desfășoară în momentul de față pentru definitivă cucerire a Rangoonului, unde trupele japoneze au pătruns înainte cu două zile. Manevra japoneză, care a concentrat forțe spre sudul râului Sitang și la gura fluviului Irawadi a reușit complet, pe de-o parte reușind să rupă linia de rezistență engleză, iar pe de altă parte obținând o coloană de înclăstare a forțelor ce ar mai fi avut intenția să apere Rangoonul. Cleștele japonez, închis dinspre Vest și Est a forțat pe Englezi să evacueze în grabă mările port.

Căderea Rangoonului însemnează lovitura cea mai puternică pe care o capătă în ultima vreme puterea de rezistență britanică, deoarece Japonia nu stăpânește numai cheile de trecere din Oceanul Indian în Pacific, dar ea pune stăpânire și pe căile de susținere a

Chinei guvernului din Ciungking. Mijloacele de aprovizionare ale lui Chang-Kai-Shek devin astfel o problemă capitală pentru Marea Britanie și America, problemă foarte greu de rezolvat, iar guvernul din Ciungking e pus într'una din cele mai neplăcute dileme pe care le-a cunoscut vreodată.

Ofensiva japoneză a atins însă și insulele Andamane, din golful Bengali, unde Marea Britanie avea un dispozitiv bine amenajat, format din aerodromuri și baze navale. Acest dispozitiv, devenit atât de vulnerabil din partea atacurilor japoneze își pierde complet valoarea, iar prin cucerirea lui Japonezii se află foarte aproape de mările port indian Calcutta, o altă perla a imperiului colonial britanic.

Operațiunile din Birmania prezintă deci o mulțime de efecte auxiliare, care rămân totuși de o mare importanță. Astfel, pe de-o parte Englezii vor trebui să întâlnească pe Japonezi chiar la granițele Indiei. O altă coloană japoneză poate porni către nord, amenințând din spate trupele guvernului chinez din Ciungking, în vreme ce pe apă, porturile cele mai importante ale domeniului indian cad sub bătaia cuirasatelor și avioanelor japoneze.

Din insulele Andamane până la Madras și Ceylon sunt numai ceva peste 2000 km., iar odată cucerit Ceylonul posesiunile asiatice ale Angliei nu mai reprezintă nicio valoare pentru Albion, dată fiind puterea de atac și cucerire a Japonezilor.

Și să nu uităm, că dela Bombay până la Suez, submarinele japoneze, care au reușit să bombardeze San Francisco, pot circula fără nicio piedică și pot circula cu succes.

Iată pentru ce am afirmat și dăunându-mi, că bătălia Birmaniei poate avea urmări hotărâtoare asupra întregului complex al imperiului britanic.

Se răscoală Kurzii din Iran

Răscoala Kurzilor este un termen foarte frecvent întâlnit în dările de seamă despre stările din Asia mijlocie. De două veacuri neîntrerupt, fiii aceștia ai stepelor, călăreți de seamă, iubitori de libertate, care adesea nu au vrut să se plece nici măcar în fața șefului lor oficial și spiritual, Șahul Iranului, fac tot felul de neplăceri cărmuirilor. Obșnuți cu un traiu patriarhal și mai ales iubind nomadismul, Kurzii n'au putut fi încă legați de un [sat sau de un oraș, decât cu foarte mărunte excepții.

Deaceia, nici nu pot să ne mire veștile care vin din Iran, arătând că ne aflăm în fața unei noi răscoale a Kurzilor, deoarece azi se găsesc în rândurile lor oameni luminați, unii având chiar serioase studii universitare, care le deschid mintea asupra rostului lor în viitor. Soldații trimiși pentru înăbușirea răscoalei și mai ales soldații indieni din trupele britanice, trec de partea răscoalaților. *Un nou semn prevestitor de furtună pentru bătrâna Anglietă...*

Redactor responsabil
ION BOZDOG